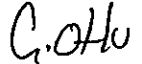

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de güvencesiz koşullarda, kayıt dışı çalışmak zorunda kalan ev işçilerinin sorunlarının tespit edilmesi, ev işçilerinin, İş Kanunu, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümlerinden yararlandırılmaları için yasal düzenlemelerin yapılmasının ve 189 sayılı Ev İşçileri için İnsana Yakışır İş hakkında ILO Sözleşmesinin imzalanmasının sağlanması amacıyla Anayasa’nın 98. İhtüzüğün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

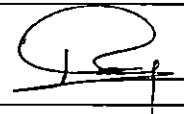
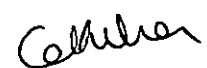
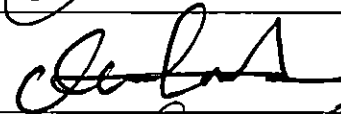
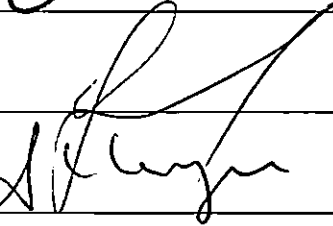
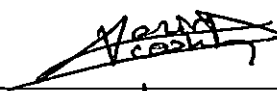
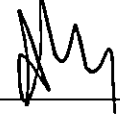
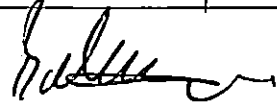
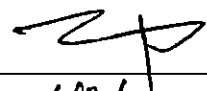
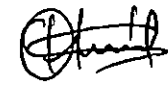
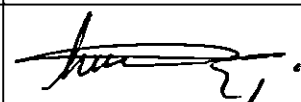
GEREKÇE

Ev içerisinde yaşayanlar tarafından yapılabilecek temizlik, ütü, yemek yapma, çamaşır, bulaşık yıkama, alışveriş ve bahçe işleri ile çocuk, yaşlı veya özel bakıma ihtiyacı olan kişilerin bakım işlerinin ev halkı dışındaki bireyler tarafından yapılması işleri ev hizmeti sayılmaktadır. Türkiye’de sayıları 2 milyona yakın olan ev işçileri, emek sömürsüne en çok maruz kalan kesimi oluşturmaktadır. TÜİK Hane Halkı İşgücü İstatistiklerinde ev işçileri için bir sınıflandırmanın yer almaması ev işçilerinin sayısı konusunda belirsizliklere yol açmaktadır. SGK/İşKur Meslek Kod Listesinde “Hizmetçi-Ev İşleri” olarak tanımlanan ev işçilerinin yüzde doksanını kadınlar oluşturmaktadır. Ev işçilerinin, güvencesiz, kayıt dışı çalışmaları birçok yasal haktan mahrum kalmalarına neden olmaktadır. İşverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenleyen 4857 Sayılı İş Kanununun 4. maddesi ile işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenleyen 6331 sayılı İş

Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 2. maddesinde eve hizmetlerinde çalışanlara kanun hükümlerinin uygulanamayacağı belirtilmiş ve ücret, zaman gibi kriterler ev işçileri için gerçekleşmiş olmasına karşın, ev işçileri kapsam dışı bırakılmıştır. Ev işçisi-işveren ilişkisine ilişkin düzenlemeler, ev işçilerinin hak ve yükümlülükleri, hizmet sözleşmesinin feshi, ihbar tazminatı, yıllık izin, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil hakları 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun hizmet sözleşmesi hükümleri uyarınca belirlenmektedir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 1-4-2015 tarihinde yürürlüğe girer ek madde 9'da, çalışma gün sayısı 10 gün ve daha fazla olan sigortalılar hakkında Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılara ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. Ayda 10 günden az çalışanlar, iş kazası ve meslek hastalığı yönünden sigortalı sayılmakta, primleri çalıştıran kişi tarafından ödenmektedir. Milyonlarca kadının ev işçisi olarak çalışmasına karşın, SGK verilerine göre, 2022 yılı temmuz ayında 10 günden fazla çalışan sigortalıların toplam sayısı 42 bin 920 kişidir. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 2011 yılında Uluslararası Çalışma Konferansında kabul edilen "189 sayılı Ev İşçileri için İnsana Yakışır İş hakkında ILO Sözleşmesi", doğrudan ev işçilerinin haklarına odaklanan ilk uluslararası sözleşme niteliğinde olup, imzacı devletlere, ev işçilerinin haklarının korunmasını sağlamak üzere tüm tedbirleri almaları, temel insan haklarını gözetmeleri, insana yakışır iş ve yaşam koşullarını sağlamaları, çalışma sürelerinin, fazla mesai ücretlerinin, hafta tatillerinin, yıllık ücretli izinlerin düzenlemeleri, ev işçilerinin kendi örgütlerini kurma ve ilgili örgütlere üye olmalarının sağlanması, her türlü ayrımcılık, Suiistimal, taciz ve şiddet karşısında kapsamlı koruma, şikâyet mekanizmaları geliştirmeyi ve sağlık ve barınma hizmetleri konusunda tedbirler almaları yükümlülükleri getirmektedir.

TÜİK toplam dar tanımlı işsiz sayısını 3 milyon 328 bin, DİSK-AR Geniş tanımlı işsiz sayısı 8 milyon 567 bin olarak açıklamıştır. İşsizliğin arttığı günümüzde eğitim, sosyal durum, yaş gibi nedenlerle başka bir işe girme olanağı bulamayan kadınlar, ev işçisi olarak çalışmak zorunda kalmaktadır. 6331 sayılı ve 4857 Sayılı kanunların hükümlerinin uygulanmayacağı ifade edilen ev işçileri, uzun çalışma saatlerine karşın, fazla mesai ücretleri verilmemektedir. Özellikle yatılı çalışanlar bu konuda ağır hak ihlali yaşamaktadır. İşe girerken yapmayı taahhüt ettikleri işin içeriği sürekli değiştirilip, arttırılmaktadır. Sıkla ev işçisinin haysiyetini, duygularını inciten, söz, tavır ve davranışlara maruz kalmaktadırlar. Mobbing, taciz, şiddet ve istismar vakaları azımsanamayacak ölçülere varmış durumdadır. Ev bir işyeri olarak kabul edilmediği için ev mekanında ev işçilerinin yaşadığı kazalar, ölümler, hastalıklar da iş kazası, iş cinayeti ve meslek hastalığı olarak tanımlanmamaktadır.

Ev işçileri; uzun çalışma saatleri, sağlığa zararlı malzeme kullanımı, aşırı fiziksel güç kullanma gibi nedenlerle kronik yorgunluk, deri hastalıkları, bel, sırt ve diz rahatsızlıkları yaşamakta bunun yanı sıra işverenin yoğun psikolojik baskısı ve şiddeti nedeniyle depresyon gibi problemlerle karşılaşmaktadırlar. Bu sağlık sorunlarından bir kısmının meslek hastalıkları olarak sınıflandırılması gerekmektedir. İMECE Ev İşçileri Dayanışma Sendikasının ve ev işçilerinin çalışma yaşamına ilişkin talepleri dikkate alınmalı, anayasada tanımlanan sosyal devlet olmanın ilkelerinin gereği yerine getirilmelidir. Ev işçilerinin sorunlarını tespit etmek, ayrımcılığa yol açan, güvencesiz çalışma koşullarında kayıt dışı çalıştırılmalarının önüne geçilmesinin sağlamak ve 189 sayılı Ev İşçileri için İnsana Yakışır İş hakkında ILO Sözleşmesinin gündeme alınması için bir Meclis araştırması açılmalıdır.

1	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
2	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	KARS	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	